

Til Bærum kommune, post@baerum.kommune.no

Kopi: Bærum Natur- og Friluftsråd,
Naturvernforbundet i Bærum

Søndre Sandås, 15. oktober 2021

Innspill til Bærum kommunes naturmangfoldstrategi

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til varsel om oppstart av naturmangfoldstrategi, der Bærum kommune ønsker innspill om bl.a. lokalt viktige naturområder.

NOA er i Naturvernforbundet ansvarlig for oppfølging av Osломarka. NOA har gjennom en årrekke kartlagt og arbeidet for bedre beskyttelse av markas unike natur- og opplevelsesverdier. NOA har også en aktiv fjordgruppe som arbeider for å bedre den økologiske tilstanden i Oslofjorden og for bevaring av viktige områder for biologisk mangfold til vanns og i strandsonen.

Oppsummering av NOAs innspill

A. Bærums del av Marka:

- Viktige områder for naturmangfold og naturopplevelse - kartlagt av NOA - er vist i NOAs kartverktøy www.markakartet.no og listet opp i dette innspilldokumentet.
- NOAs kartlagte områder i Bærum må inkluderes i kunnskapsgrunnlaget som legges til grunn ved kommunens skog- og arealforvaltning i Marka

B. Bærums del av Oslofjorden:

- I Bærumsbassenget finnes i dag flere ålegrassenger og grunne områder som er viktige marine biotoper. Disse områdene bør vernes mot alle inngrep og beskyttes mot fiske, dvs. et totalvern.

Generelt: Naturmangfoldstrategien kan ikke basere seg kun på viktige eksisterende naturområder. Strategien må også adresse behovet for restaurering av forringet natur.

Vi viser også til innspillet til Naturvernforbundet i Bærum.

A. Markas natur- og opplevelsesverdier må bevares og restaureres

Markaloven regulerer bygge- og anleggsvirksomhet innenfor markagrensen, men ikke skogbruksaktivitet. Skogbruket reguleres gjennom skogloven og tilhørende forskrifter. Hogster i marka vurderes og godkjennes av landbruksmyndighetene i marka-kommunene i henhold til markaforskriften.

Dessverre er markas natur- og opplevelsesverdier svært mangelfullt kartlagt og kunnskapsgrunnlaget som benyttes ved vurdering av hogst har vist seg utilstrekkelig.

- [NOA har i perioden 2017-2020](#) funnet truede arter (norsk rødliste for arter) i 60 ulike områder i Osloområdet som var godkjent for hogst. I godkjenningene oppga kommunenes landbruksmyndighet at hogstene ikke ville medføre konsekvenser for naturmangfoldet, tross skogstrukturens klare indikasjoner om verdifull natur.
- I de tilfeller NOA har påklaget godkjente flatehogster i områder med store kvaliteter for naturopplevelse og friluftsliv har disse blitt avvist, ofte med begrunnelse at opplevelsesverdier er skjønnsmessige.

NOAs innspill til Bærum kommunes naturmangfoldstrategi - om viktige områder for naturmangfold og naturopplevelse i marka - må derfor ses som et bidrag til det kunnskapsgrunnlaget som skal legges til grunn ved kommunens forvaltningsvedtak for hogst.

Videre bør naturmangfoldstrategien adressere behovet for restaurering av skogområder som er særlig hardt påvirket av bestandsskogbrukets ensjiktete monokulturer.

NOAs innspill er fordelt på følgende kategorier:

1. Eventyrskog

Eventyrskog er områder med kvaliteter av stor verdi for naturopplevelse og friluftsliv. NOAs kriterier for eventyrskog sammenfaller med de kriteriene som benyttes ved vurdering av [vern av friluftslivsområder etter markaloven §11](#).

2. Forslag om restaureringsområder

Restaureringsområder er sammenhengende skogområder som med restaureringstiltak i hogstpåvirket skog i området kan utvikle viktige kvaliteter for biologisk mangfold knyttet til naturlig gammelskog. Restaureringsområdene kan fungere som «hoppesteiner» og forbindelsesområder mellom verneområder, der skogskjøtselen primært skal bidra til reetablering av naturlig struktur, og bidra til at viktige elementer, som f.eks. død ved og gamle trær opptrer i riktig mengde og kvalitet. Les mer om restaurering i NOAs rapporter om [Sammenhengende villmark](#) og [Samlet plan for vern og restaurering i de nordlige deler av marka](#)

3. Forslag til naturreservat

Forslag til naturreservater er kartlagt og vurdert etter den metodikk som benyttes for skogvern.

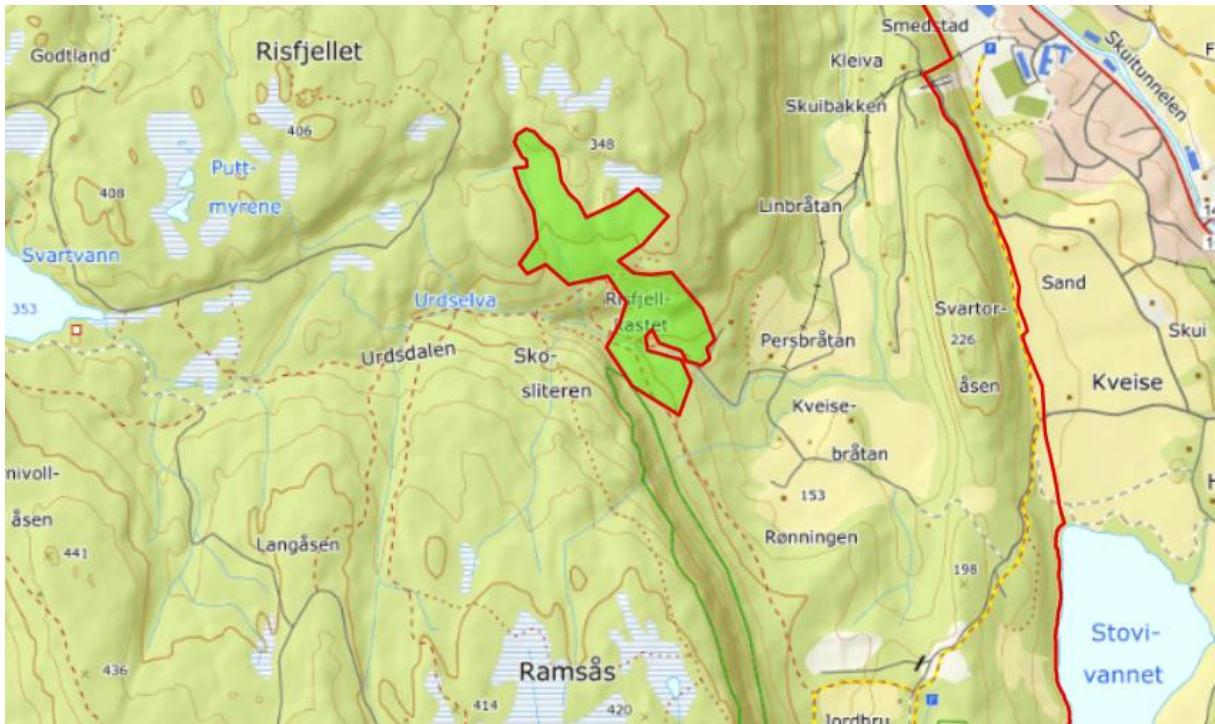
4. Andre områder av særskilt interesse.

Områder avmerket i kart

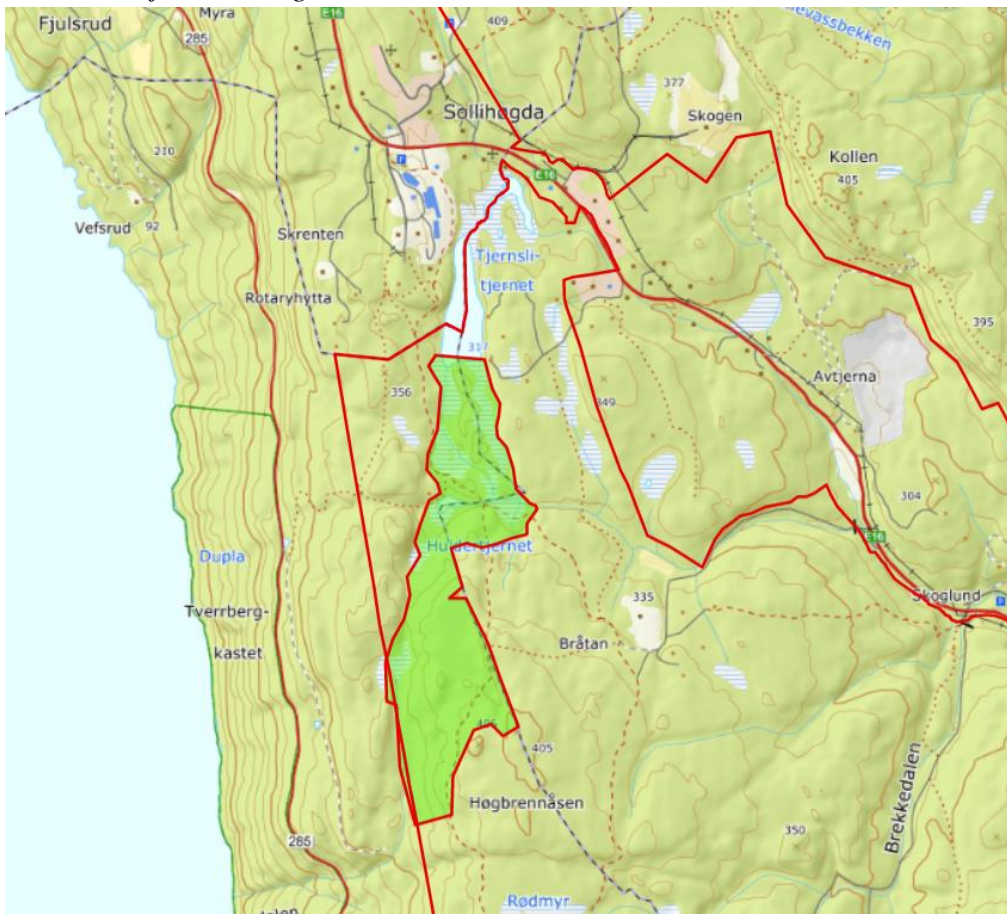
I det videre er alle innspill listet opp med stedsangivelse på kart. Detaljert avgrensning av de heretter presenterte områdene er klippet fra www.markakartet.no. Shapefiler kan oversendes på forespørsel!

1. Eventyrskoger

1a. Risfjellkastet

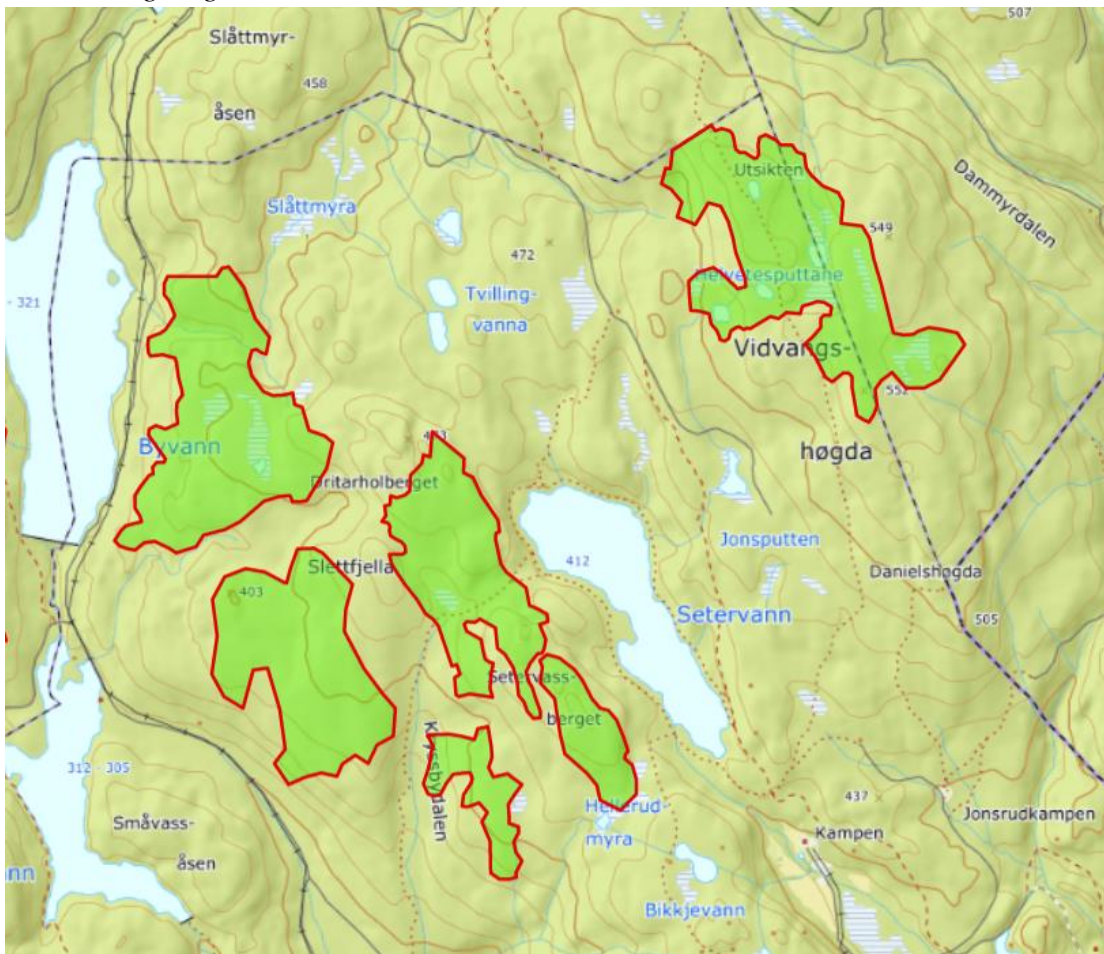

1b. Huldretjernet - Høgbrennåsen

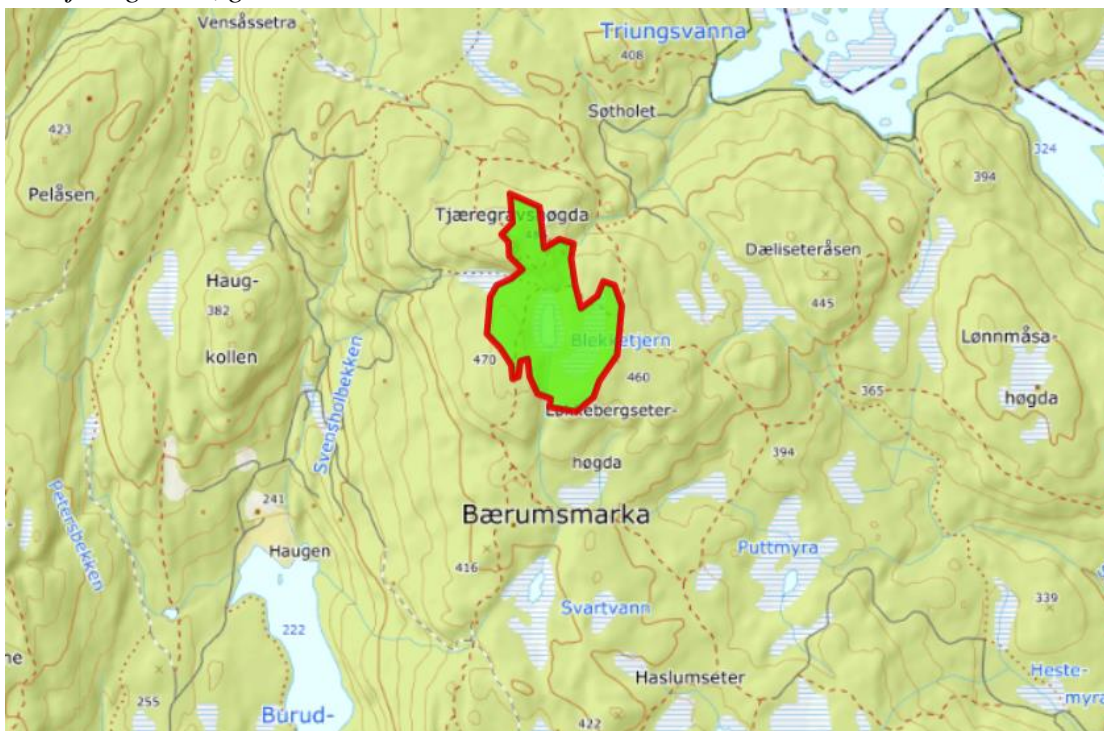

1c. Høydedragene i området Byvann – Småvann – Setervann

1d. Vidvangshøgda

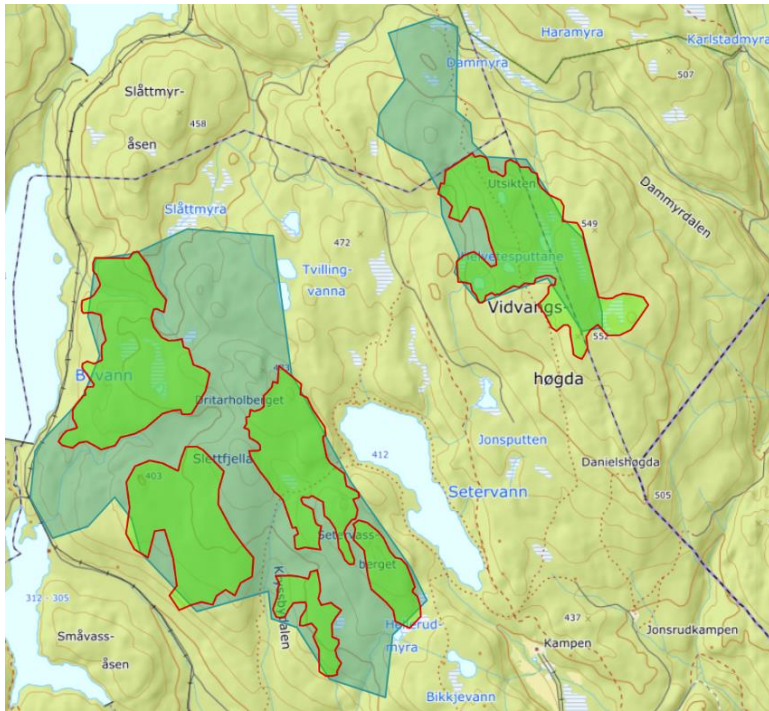
1e. Tjæregravshøgda

2. Forslag om restaureringsområder

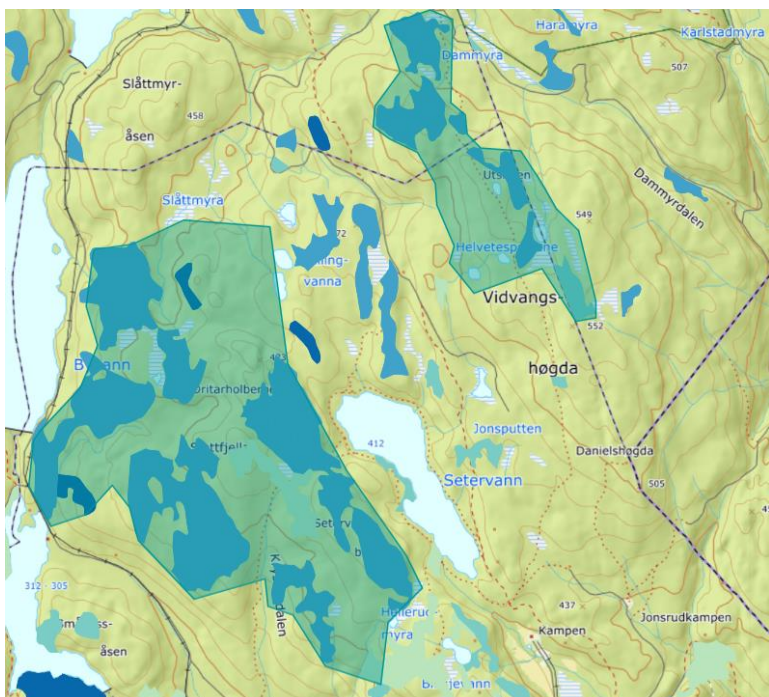
2a. Byvann – Småvann – Setervann

2b. Vidvangshøgda nord/nordvest

*Eventyrskog er i skarp grønnfarge.
Overlappende restaureringsområder i
mørkere og dusere blågrønn farge.*

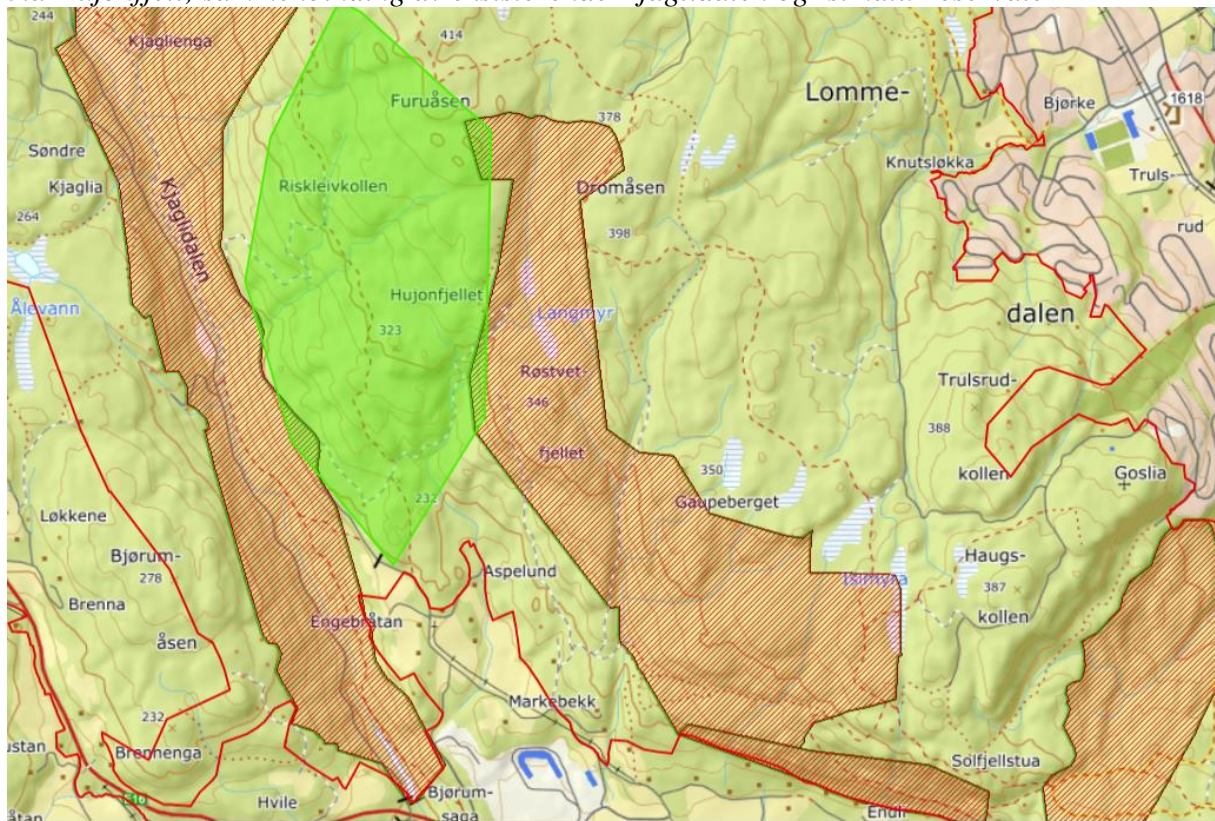
2a. Byvann – Småvann – Setervann er dominert av eldre furuskog i de avmerkede eventyrskogene, med noe innslag av eldre gran i lisider. Dalførene mellom eventyrskogene består av granskog som er resultat av tidligere intensiv hogst. Restaurering av granskogen i dalførene til en mer naturlig og sjiktet skogstruktur, vil gi et sammenhengende område med stor variasjon av ulike miljøkvaliteter for biologisk mangfold knyttet til skog.

*Her vises den eldste skogen i ulike
blåsjatteringer for skog eldre enn 100
år (kilde: [NIBIO](#)). Kartet illustrerer
hvordan restaureringsområdene 2a. og
2b. (dus blågrønn farge) rammer inn
gjenværende eldre skog, med
restaureringspotensial mellom
gammelskog-områdene.*

3. Forslag til naturreservat

3.a Hujonfjell; sammenbinding av eksisterende Kjaglidalen og Isi naturreservater

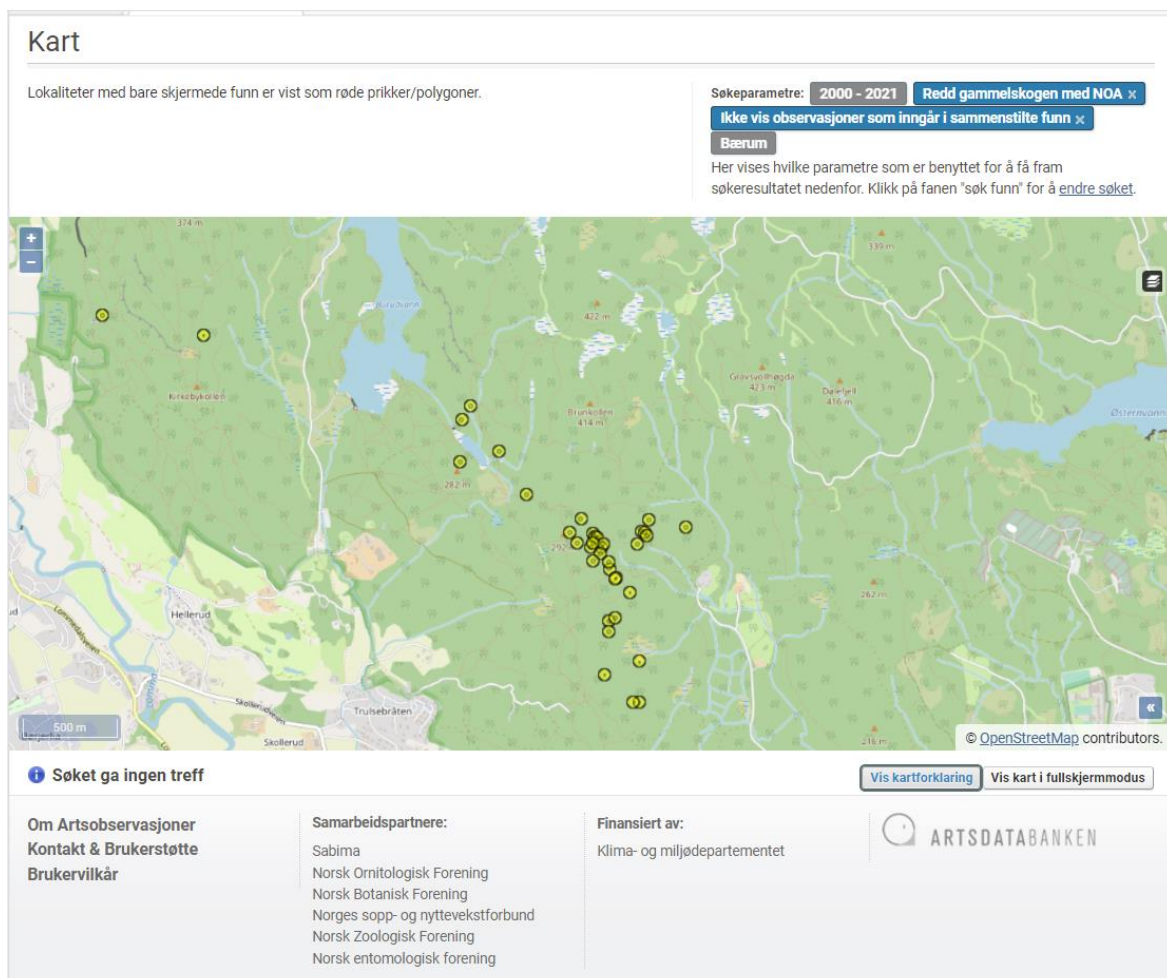
Verneforslag i skarp grønnfarge (obs - upresis avgrensning! Skal gå kant i kant med eksisterende naturreservater mot vest og øst). Eksisterende reservater i rød skravur.

Hujonfjell utgjør et område på drøyt 900 dekar som binder sammen Kjaglidalen og Isi naturreservater til et stort og sammenhengende naturreservat. Skogen består av gammel og godt utviklet rik blandingsskog med mye alm og gammel gran. Det er registrert 32 forskjellige rødlistearter tilknyttet skog. Flere kontinuitetsarter tilknyttet gran og alm og arter tilknyttet rik berggrunn. (Vurdering hentet fra [Samlet plan for vern og restaurering i de nordlige deler av Oslomarka](#), NOA 2020).

4. Andre områder av særskilt interesse

4a. Øyevann – Skriverberget - Muren

Kartlegging i regi av Redd gammelskogen-prosjektet har avdekket betydelige funn av rødlistede arter knyttet til gammelskog mellom eksisterende nøkkelbiotoper. Flatehogst vil forringe livsmiljøet for slike arter. Områdets miljøkvaliteter må ivaretas i skogforvaltningen.

Skjermdump fra søk i [Artsobservasjoner](#) som viser konsentrasjon av hovedsakelig rødlistede arter tilknyttet gammelskog, kartlagt i regi av «Redd gammelskogen».

4b. Vestmarka

I 2018 ble store deler av Vestmarka kartlagt for viktige naturtyper med NiN-metodikk på [oppdrag fra Miljødirektoratet](#). Kartleggingen fant at kun 1-2 % (350 dekar) av det kartlagte området i Vestmarka består av gammel granskog med svært høy lokalitetsverdi. Vestre deler av Vestmarka er ikke kartlagt på samme måte, men basert på informasjon i siste tilgjengelige skogbruksplan er tilstanden neppe mye annerledes.

Likevel godkjente Bærum kommune i mai 2021 hogst av naturtype som alene utgjorde 114 av 350 dekar. [NOA klaget godkjenningen](#) inn for Statsforvalteren, som godkjente flatehogst i $\frac{3}{4}$ av naturtypen. Kun 29 dekar fikk stå igjen som livsmiljø for arter knyttet til gammelskog. Resultatet av naturtypekartleggingen viser tydelig den samlede belastningen av skogbruket på gammelskogen i Vestmarka og behovet for restaurering. Hogst av naturtyper som nevnt i eksempelet øker belastningen ytterligere, ødelegger områder med stort potensial for restaurering og forlenger dermed tidshorisonten for en eventuell restaurering.

Eksempelet belyser at kartlegging av og kunnskap om viktige natur- og friluftslivsområder ikke har noen praktisk betydning for natur- og friluftslivets bevaring med mindre det vektlegges i de avveiningene som gjøres i den daglige skog- og arealforvaltningen.

B. Bærumsbassengets viktige marine biotoper må vernes mot alle inngrep og beskyttes mot fiske, dvs. et totalvern.

Grunne marine områder i indre Oslofjord er vokseområde for dyreliv i fjorden. De er også de mest utsatte områdene for påvirkning ved forurensning, utbygging (båthavner etc.) og fritidsfiske.

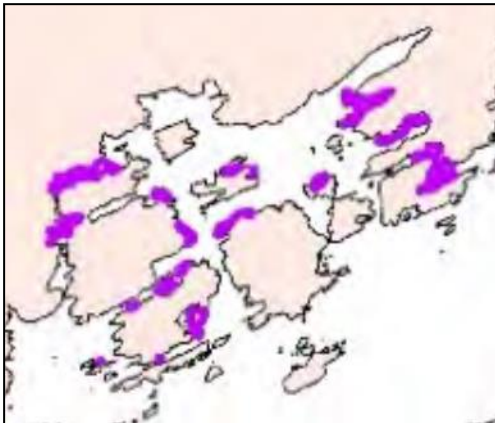
I Bærumsbassenget finnes i dag flere ålegrassenger og grunne områder som er viktige marine biotoper. Disse områdene bør vernes mot alle inngrep og beskyttes mot fiske, dvs. et totalvern.

Forslag til vern av marine områder som er lokalt og regionalt (indre Oslofjord) viktige naturområder

Figur 1 viser ålegressområdene i dag og alle disse områdene bør vernes. Figur 2 viser viktige bløtbunnsområder og disse bør også vernes.

Fra før finnes verneområder for fugl og planter. For alle disse områder som ligger ved sjøen bør også strandsonen vernes.

Områder avmerket i kart

Figur 1 Ålegressområder i Bærumsbassenget (NIVA rapport nr 7605-2021)

Figur 2. Bløtbunnsområder i Bærumbassenget (NIVA-rapport nr 7605.2021).

Avsluttende bemerkninger

Naturmangfoldstrategien og kunnskapsgrunnlaget som akkumuleres gjennom arbeidet med strategien må legges til grunn for kommunens fremtidige arealforvaltning generelt og skog- og fjordforvaltningen spesielt. Kunnskapsgrunnlaget som kommunen etter denne prosessen vil besitte om viktige natur- og friluftslivsverdier, må i mye større grad vektlegges fremfor nærings- og økonomiske hensyn.

2021 er det første året av verdens tiår for restaurering av økosystemer, utpekt av FN. Naturmangfoldstrategien må adressere behovet for og tiltak for restaurering av Bærums økosystemer generelt og for restaurering av Bærums skog- og fjordøkosystemer spesielt.

NOA ønsker Bærum kommune lykke til i det videre arbeidet med naturmangfoldstrategien!

Med vennlig hilsen
NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Nikolai Norman (sign.)
Styreleder

Håkon Eide Gundersen (sign.)
Daglig leder